SUNUŞ

Bu kitapçığın amacı; 10 Ocak 2017 tarihli ve 29944 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 6769 sayılı Sınai Mülkiyet Kanununa göre coğrafi işaret ve geleneksel ürün adı tescil başvurusunda bulunmak isteyenlere yol göstermektir.

Başvurunun hazırlanması, yapılması ve tescil işlemlerini açıklayan bu kitapçığa ek, detaylı bilgilere www.ci.turkpatent.gov.tr adresinden veya doğrudan Kurumumuza başvurarak ulaşılması mümkündür.

İÇİNDEKİLER

KAVRAMLAR 1
Coğrafi İşaret 1
Menşe Adı 1
Mahreç İşareti 1
Geleneksel Ürün Adı 1

COĞRAFİ İŞARET VE GELENEKSEL ÜRÜN ADIN TESCİLİNİN ÖNEMİ 1

BAŞVURU HAKKI 2

TESCİLİN SAĞLADIĞI HAKLAR 2
Coğrafi İşaret Tescilinin Sağladığı Haklar 3
Coğrafi İşaretin Haksız Kullanımının Engellenmesi İçin İzlenebilecek Yollar 3
Geleneksel Ürün Adı Tescilinin Sağladığı Haklar 4
Geleneksel Ürün Adının Haksız Kullanımının Engellenmesi İçin İzlenebilecek Yollar 4

TESCİL EDİLEMEYECEK ADLAR VE İŞARETLER 4

COĞRAFİ İŞARET VE GELENEKSEL ÜRÜN ADI TESCİL SÜRECİ 5

BAŞVURUNUN YAPILMASI 5
Coğrafi İşaret 5

TESCİLLİ COĞRAFİ İŞARET BAŞVURU FORMLARINDAN ÖRNEK BÖLÜMLER 6

ÖRNEK BAŞVURU FORMLARI EKLERİ 9

Geleneksel Ürün Adı 12
Yabancı Ülke Kaynaklı Başvurular 12

COĞRAFİ İŞARETLERİN VE GELENEKSEL ÜRÜN ADLARININ DENETİMİ 13

BAŞVURUDA VE TESCİLDE DEĞİŞİKLİK TALEPLERİ 14

COĞRAFİ İŞARETLER VE GELENEKSEL ÜRÜN ADLARININ HÜKÜMSÜZLÜĞÜ VE HAKKIN SONA ERMESİ 14

AVRUPA BİRLİĞİ NEZDİNDE COĞRAFİ İŞARET VE GELENEKSEL ÜRÜN ADI KORUMASI 14

ÖNEMLİ BİLGİLER 15

KAVRAMLAR

Coğrafi İşaret

Coğrafi işaret, temel olarak benzerlerinden farklılaşmış ve bu farkı kaynaklandığı yöreye borçlu olan bir yöresel ürün adını ifade eder. Bu anlamda coğrafi işaret, belirgin bir niteliği, ünü veya diğer özellikleri bakımından kökenin bulunduğu yöre, alan, bölge veya ülke ile özdeşleşmiş bir ürünü gösteren işarettir. Coğrafi işaretler menşe adı ve mahreç işareti olarak ikiye ayrılır.

Menşe Adı

Coğrafi sınırları belirlenmiş bir yöre, bölge veya istisnai durumlarda ülkeden kaynaklanan, tüm veya esas özelliklerini bu coğrafi alana özgü doğal ve beşerî unsurlardan alan, üretimi, işlenmesi ve diğer işlemlerin tümü bu coğrafi alanın sınırları içinde gerçekleşen ürünleri tanımlayan adlar menşe adıdır. Menşe adları sadece ait oldukları coğrafi bölgede üretilirler. Çünkü ürün, niteliklerini ancak ait olduğu yöre içinde üretildiği takdirde kazanabilir. Menşe adına Finike Portakalı ve Malatya Kayısısı örnek gösterilebilir.

Mahreç İşareti

Coğrafi sınırları belirlenmiş bir yöre, bölge veya ülkeden kaynaklanan, belirgin bir niteliği, ünü veya diğer özellikleri bakımından bu coğrafi alan ile özdeşleşen, üretimi, işlenmesi ve diğer işlemlerinden en az biri belirlenmiş coğrafi alanın sınırları içinde yapılan ürünleri tanımlayan adlar mahreç işaretidir. Mahreç işaretine Antep Baklavası, Hereke İpek Halısı örnek gösterilebilir.

Geleneksel Ürün Adı

Menşe adı veya mahreç işareti kapsamına girmeyen ve ilgili piyasada bir ürünü tarif etmek için geleneksel olarak en az otuz yıl süreyle kullanıldığı kanıtlanan adlar, aşağıdaki şartlardan en az birini sağlaması halinde geleneksel ürün adı olarak tanımlanır:

- Geleneksel üretim veya işleme yöntemi yahut geleneksel bileşimden kaynaklanması.
- Geleneksel hammadde veya malzemeden üretilmiş olması.

Geleneksel ürün adına örnek olarak Ezo Gelin Çorbası, Döner, Şevketi Bostan, Denizli Tandır Kebabı verilebilir.

COĞRAFİ İŞARET VE GELENEKSEL ÜRÜN ADI TESCİLİNİN ÖNEMİ

Coğrafi işaret ve geleneksel ürün adı tescili tek bir üreticinin haklarını değil, tescil belgesindeki şartlara uygun üretim yapan ve pazarlayanların tümünün haklarını korur. Çünkü tescil yöresel, bölgesel ve ülkesel genelliğe sahip olup, sağladığı haklar belli bir kişiye veya bazı kişilere bağlanamaz.

Tüketiciler söz konusu yöre adıyla satılan ürünleri o yöre adına duydukları güven nedeniyle, diğer yerlerde üretilenlere tercih edebilirler. Bu nedenle bir ürün için belirli bir kalite ve aitlik işareti haline gelmiş yer adlarının coğrafi işaret veya geleneksel ürün adı olarak koruma altına alınmasında o yöre halkının menfaatlerinin korunması açısından büyük fayda vardır.

Coğrafi işaretler ve geleneksel ürün adları, ayrıca, ürüne pazarlama gücü katar ve ürünün gerçek

üreticilerini koruyan kolektif bir hak olduğundan kırsal kalkınmaya aracılık eder ve ülke ekonomisine katkı sağlar. Ayrıca bu koruma ile sahte üretimlerin engellenmesi mümkün olduğundan, ürünün gerçek üreticisinin yaşayabileceği olası kazanç kayıpları da önlenmiş olur.

Coğrafi işaret ve geleneksel ürün adını tescil ile korumanın amaç ve faydalarından biri de, bu tescil ibarelerinin gerekli özelliklere haiz olmayan sahte ürünler üzerinde kullanılmasının önüne geçilerek, tüketicinin yanıltılmasına engel olunması ve tescilli ürünün ününden faydalanılmaması, dolayısıyla tüketicinin korunmasına yardımcı olmaktır.

Yukarıda dile getirilen ekonomik faydalarının yanı sıra coğrafi işaret ve geleneksel ürün adları, kültürün korunması açısından da yüksek öneme sahiptir. Bölgelere özgü üretimleri tescil yoluyla korumayı ve yok olmalarını önlemeyi amaçlar.

BAŞVURU HAKKI

Tescilli coğrafi işaretin ve geleneksel ürün adının, şartları sağlayan herkes tarafından üretimi ve pazarlaması yapılabilse de tescil için başvuru hakkına herkes sahip değildir. Aşağıda sayılan gerçek veya tüzel kişiler coğrafi işaret ve geleneksel ürün adı tescil başvurusunda bulunabilirler:

- Üretici grupları.
- Ürün veya ürünün kaynaklandığı coğrafi alanla ilgili kamu kurum ve kuruluşları ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları.
- Ürünle ilgili olarak kamu yararına çalışan veya üyelerinin ekonomik çıkarlarını korumaya yetkili dernekler, vakıflar ve kooperatifler.
- Ürünün tek bir üreticisi varsa, bu durumu ispat etmesi şartıyla ilgili üretici.

TESCİLİN SAĞLADIĞI HAKLAR

Doğal ve beşerî unsurların bir araya gelmesi sonucu gıda, tarım, maden, el sanatları ürünleri ve sanayi ürünlerinden 6769 Sayılı Sınai Mülkiyet Kanununda yer alan şartlara uygun olanlar, tescil edilmesi şartıyla, coğrafi işaret veya geleneksel ürün adı korumasından yararlanır.

Tescilli coğrafi işaretler ve geleneksel ürün adları sicilde belirtilen şartlara uygun olan ürünlerin üretimi veya pazarlamasında faaliyet gösterenler tarafından kullanılabilir. Yani tek bir üretici değil, tescil belgesinde belirtilen şartlarda üretim yapanların veya satışa sunanların tümü tarafından kullanılabilir. Bu kişiler, tescil ettirene, coğrafi işaret ve geleneksel ürün adına yönelik üretim ve pazarlama faaliyeti gösterdiklerine dair bildirimde bulunur. Başvuru yapanın rolü ise coğrafi işaretin tescil işlemlerini yürütmek, denetim işlemlerini koordine etmek ve ortaya çıkan uygunsuzluklar için gerekli hukuki işlemleri yerine getirmektir. Yani coğrafi işaret ve geleneksel ürün adı tescilinin ürüne katma değer sağlamasında başvuru yapan temel rol almakta olup tescil, başvuru yapana inhisarı hak sağlamaktan ziyade bir takım görev ve sorumluluklar yükler. Bu sorumluluklardan bazıları şunlardır: Üreticilerin coğrafi işaret ve geleneksel ürün adları ve bunların üretim özellikleri hakkında bilgilendirilmesi, tescil belgesine uygun üretime riayet edilmesinin sağlanması, üreticilerin örgütlenerek birlikte hareket edilmesine yönelik çalışmalar yapılması ve ürünün yurt içinde ve yurt dışında daha fazla tanınmasına yönelik tanıtım çalışmalarının yürütülmesidir.

Coğrafi İşaret Tescilinin Sağladığı Haklar

Coğrafi işaret kullanım hakkına sahip kişiler, üçüncü kişilere karşı aşağıda belirtilen hakların ihlaline karşı yaptırım talep edebilirler. Bu haklar, tescilin Bültende yayımlandığı tarih itibarıyla hüküm ifade eder.

Coğrafi işaret tescilinde belirtilen ürün özelliklerini taşımadığı halde coğrafi işaretin ününden yarar sağlayacak şekilde ya da tescil kapsamındaki ürünler veya bunlarla ilişkilendirilebilecek nitelikteki ürünlerle ilgili olarak coğrafi işaretin veya amblemin ticari amaçlı olarak doğrudan veya dolaylı olarak kullanımı talep üzerine mahkeme tarafından önlenebilir.

Ürünün gerçek menşeini veya niteliğini belirten açıklamalar yahut stilinde, tarzında, tipinde, türünde, yöntemiyle, orada üretildiği biçimde gibi terimler içerse veya başka bir dile tercüme edilmiş olsa dahi, tescilli coğrafi işaretin, tescil kapsamındaki özelliklerini taşımayan ya da çağrışım yapacak şekilde benzeri olan ürün üzerindeki yanıltıcı kullanımı veya taklidi talep üzerine mahkeme tarafından önlenebilir.

Tescilli coğrafi işareti üzerinde taşıyan ürünün iç veya dış ambalajında, tanıtım ve reklamında veya ürünle ilgili herhangi bir yazılı belgede, ürünün tescil edilmiş doğal veya esas nitelik ve özellikleri ile menşeine ilişkin olarak yanlış veya yanıltıcı herhangi bir açıklama veya belirtiye yer verilmesi talep üzerine mahkeme tarafından önlenebilir.

Hak sahiplerince tescilli coğrafi işarete ait amblemin tüketiciyi yanıltıcı biçimde kullanımının önlenmesi talep edilebilir.

Coğrafi İşaret ve Geleneksel Ürün Adlarının Haksız Kullanımının Engellenmesi İçin İzlenebilecek Yollar

Coğrafi işaret veya geleneksel ürün adının tescile uygun olmayan bir ürün üzerinde kullanıldığının tespit edilmesi halinde bu uygunsuzluğun giderilmesi için izlenebilecek çeşitli yollar mevcuttur. Haksız kullanım, denetim mercii tarafından gerçekleştirilen rutin denetimlerle veya şikâyet üzerine tespit edilebilir. Tespitin denetim mercii tarafından yapılması halinde, denetim merciince uygunsuzluğun giderilmesi için gerekli işlemler başlatılır. Uygunsuzluğun tescil edilmiş coğrafi işaretin kullanım hakkına sahip kişilerce tespiti halinde, gerekli işlemlerin yapılması tescil ettirenden talep edilir. Tescil ettirenin gerekli işlemleri başlatmaması durumunda, kullanım hakkına sahip kişilerce uygunsuzluğun giderilmesi için işlemler başlatılabilir.

Denetim mercii haksız kullanım tespit ettiği durumlarda, amblemin ve coğrafi işaret adının ürün üzerinden kaldırılması konusunda uyarı yapabilir. Uyarılara rağmen coğrafi işaret adının kullanılmaya devam edilmesi durumunda tescil ettiren; hukuk mahkemesinden 6769 sayılı Sınai Mülkiyet Kanununun 149'uncu maddesinde belirtilen, tecavüzün önlenmesi, tespiti, durdurulması, maddi zararın tazmini, tecavüzün devamının engellenmesi için gerekli önlemlerin alınması, gerektiğinde imhası gibi hususları talep edebilir. Haksız kullanımların engellenmesi için ayrıca 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanunu çerçevesinde Tarım ve Orman İl Müdürlüklerine ve 6502 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun çerçevesinde İl Ticaret Müdürlüklerine şikâyette bulunulabilir.

Geleneksel Ürün Adı Tescilinin Sağladığı Haklar

Geleneksel ürün adı kullanım hakkına sahip kişiler, üçüncü kişilere karşı aşağıda belirtilen hakların ihlaline karşı yaptırım talep edebilirler. Bu haklar, tescilin Bültende yayımlandığı tarih itibarıyla hüküm ifade eder.

Geleneksel ürün adı tescilinde belirtilen ürün özelliklerini taşımadığı hâlde tescilli ürün adı için kullanılması öngörülen amblemin, ürünün ününden yarar sağlayacak şekilde kullanımı veya tescil kapsamındaki ürünleri andıran ürünlerle ilgili olarak ticari amaçlı kullanımı talep üzerine mahkeme tarafından önlenebilir.

Geleneksel ürün adı tescilinde belirtilen ürün özelliklerini ve tescilli ürün adı için kullanılması öngörülen amblemi taşımadığı hâlde, ürünün iç veya dış ambalajında, tanıtım ve reklamında veya ürünle ilgili herhangi bir yazılı belgede ürünün tescilde belirtilen özellikleri taşıdığına ilişkin yanıltıcı herhangi bir açıklama veya belirtiye yer verilmesi veya tescilli ürün adına ait amblemin tüketiciyi yanıltıcı şekilde kullanımı talep üzerine mahkeme tarafından önlenebilir.

Geleneksel Ürün Adının Haksız Kullanımının Engellenmesi İçin İzlenebilecek Yollar

Geleneksel ürün adı tesciline konu adın tescile uygun olmayan bir ürün üzerinde geleneksel ürün adı amblemi ile birlikte kullanıldığının denetim mercii tarafından tespit edilmesi üzerine bu uygunsuzluğun giderilmesi, aksi halde adın ürün üzerinde kullanılmaması denetim mercii tarafından talep edilir. Uygunsuzluğun giderilmemesine rağmen geleneksel ürün adının veya ambleminin ürün üzerinde kullanılmaya devam etmesi durumunda tescil ettiren denetim mercii tarafından gerçekleştirilen denetimi ilgili tutanaklarla belgeleyerek noter onaylı ihtarname ile söz konusu uygunsuzluğu gerçekleştireni uyarır. İhtarnamenin gereğinin yerine getirilmemesi durumunda tescil ettiren 6769 sayılı Sınai Mülkiyet Kanunu çerçevesinde savcılığa başvurabileceği gibi, 5996 sayılı Kanun çerçevesinde İl Tarım ve Orman Müdürlüklerine veya 6502 sayılı Kanun çerçevesinde İl Ticaret Müdürlüklerine şikâyette bulunulabilir.

TESCİL EDİLEMEYECEK ADLAR VE İŞARETLER

Coğrafi işaret ve geleneksel ürün adı tescili kapsamında tescil edilemeyecek bazı adlar ve işaretler bulunmaktadır. Bu kapsamda aşağıda sayılanlar coğrafi işaret olarak tescil edilemez:

- Menşe adı veya mahreç işareti tanımlarına uymayan adlar.
- Ürünlerin öz adı olmuş adlar.
- Ürünün gerçek kaynağı konusunda halkı yanıltabilecek olan bitki tür ve çeşitleri, hayvan ırkları veya benzeri adlar.
- Kamu düzenine veya genel ahlaka aykırı adlar.
- Yabancı ülke kaynaklı başvurularda kanunda belirtilen şartları taşıyan kişiler tarafından başvurusu yapılmış olmasına rağmen kendi ülkesinde korunmayan, koruması sona eren veya kullanılmayan adlar.
- Tescilli veya başvurusu yapılmış bir coğrafi işaret ile tamamen veya kısmen eş sesli olan ve tüketiciyi yanıltabilecek adlar.

Aşağıda sayılanlar ise geleneksel ürün adı olarak tescil edilmez:

- Geleneksel ürün adı olma şartlarını yerine getirmeyen adlar.
- Ürünün genel özelliğini ifade eden adlar.

- Ürünün niteliği konusunda halkı yanıltabilecek adlar.
- Kamu düzeni veya genel ahlaka aykırı adlar.
- Yabancı ülke kaynaklı başvurularda kanunda belirtilen şartları taşıyan kişiler tarafından başvurusu yapılmış olmasına rağmen kendi ülkesinde korunmayan, koruması sona eren veya kullanılmayan adlar.

COĞRAFİ İŞARET VE GELENEKSEL ÜRÜN ADI TESCİL SÜRECİ

Tescil başvurusu yapılan coğrafi işarete veya geleneksel ürün adına ait başvuru Kurum tarafından değerlendirilir. Başvuruya konu ürün hakkında uzman bir veya birkaç kurum veya kuruluştan görüş alınır. 6769 sayılı Kanunda belirtilen koşulları sağlayan başvurular Resmi Coğrafi İşaret ve Geleneksel ürün Adı Bülteninde yayımlanır. Bültende yayım tarihinden itibaren üç ay içinde hakkında herhangi bir itiraz yapılmamış, yapılan itirazlar nihai olarak reddedilmiş veya itirazların değerlendirilmesi sonucunda değişikliğe uğramış başvuru, bildirim tarihinden itibaren iki ay içinde tescil ücretinin ödenmesi ve ödendiğine ilişkin bilginin aynı süre içinde Kuruma sunulması şartıyla tescil edilir, sicile kaydedilir ve Bültende yayımlanır.

BAŞVURUNUN YAPILMASI

Coğrafi İşaret

Coğrafi işaret başvuruları 1 Ocak 2020 tarihi itibarı ile Kurumumuzun elektronik başvuru sistemi (EPATS) üzerinden e-Devlet şifresiyle veya e-Devlet Kapısı Kimlik Doğrulama Sisteminde yer alan diğer yöntemlerle (mobil imza, e-imza, T.C. kimlik kartı, internet bankacılığı) giriş yapılarak gerçekleştirilecektir.

Tüzel kişiler adına EPATS sistemi üzerinden gerçekleştirilecek işlemler için öncelikli olarak Kurumumuzdan yetki talebinde bulunulması gereklidir. 6769 sayılı Sınai Mülkiyet Kanununun 160'ıncı maddesinin sekizinci fıkrası kapsamında, fiziki evrakla başvuru ve başvuru sonrası işlem talebi alınmayacaktır.

Başvuru kapsamında aşağıdaki bilgilerin çevrimiçi form üzerinde doldurulması gereklidir.

- Başvuru yapanın başvuru hakkına sahip olanlardan hangisine dâhil olduğuna ilişkin bilgi ve belgeler.
- Başvuru yapan gerçek veya tüzel kişinin ürünün tek üreticisi olması halinde, bu hususu ispatlayan bilgi ve belgeler.
- Başvuru yapanın kimlik ve iletişim bilgileri.
- Tescili istenen coğrafi işaretin adı, menşe adı veya mahreç işareti olduğuna ilişkin bilgi ile menşe adı veya mahreç işareti tanımına uygunluğunu kanıtlayan bilgi ve belgeler.
- Ürünün hangi ürün grubuna dâhil olduğuna dair bilgi.
- Ürünün tanımı, ürünün ve gerekli hallerde hammaddesinin fiziksel, kimyasal, mikrobiyolojik ve duyusal özelliklerini açıklayan teknik bilgi ve belgeler.
- Mahreç işareti başvurularında; ürünün üretimi, işlenmesi ve ürüne ilişkin işlemlerden belirlenmiş coğrafi alan sınırları içinde yapılması gerekenleri açıklayan bilgi ve belgeler.
- Coğrafi işaret tanımı kapsamında coğrafi işaret tesciline konu olan ürünün niteliğinin, ününün, tarihsel geçmişinin veya diğer özelliklerinin söz konusu coğrafi alan ile bağlantısını kanıtlayan bilgi ve belgeler (Gazete, makale, araştırma yazıları vb.).
- Coğrafi işaretin kullanım biçimini, varsa etiketleme ve ambalajlamaya ilişkin özel usulleri

açıklayan bilgi.
- Başvuru ücretinin ödendiğine ilişkin bilgi.
- Coğrafi işarete konu ibarenin Latin Alfabesi dışındaki harfleri içermesi halinde, bunların Latin Alfabesindeki karşılığı ve varsa Türkçe çevirisi.

Başvuru yapılırken aşağıdaki noktalara dikkat edilmelidir:

- Coğrafi işaret başvurusunda, söz konusu ürünün ilgili yörede üretilmesiyle oluşan, diğer yörelerdeki benzer ürünlerden farklarının ortaya konması, bu farkların ürünün ünlendiği yöre ile bağının belirtilip ispatlanması gereklidir. Bu bağ toprak özellikleri, iklim, yağış rejimi, rakım, topoğrafya gibi doğal unsurlara dayanabileceği gibi beşeri unsurlardan da oluşabilir. Yöre insanının kültür ve tarihinden gelen etkilerin ürüne yansımasıyla oluşan bir farklılık varsa bu da coğrafi işaret tescilinde önemli bir husustur.
- Üretim metoduna ve varsa ürüne özelliğini veren yerel üretim teknikleri ile usul ve adetlere ilişkin bilgi ve belgeler de başvuru formuna eklenmelidir (Ürüne ait genel üretim metotlarından ziyade, tescile konu olan ürünün varsa yöreye özgü özellikler taşıyan üretim metodu, üretimde kullanılan özel araçlar ve özellikleri tüm detaylarıyla açıklanmalıdır).
- Ürüne özelliklerini veren ve özdeşleştiği coğrafi alanın sınırları açıkça belirtilmeli ayrıca gerekli hallerde harita üzerinde gösterilmelidir.
- Ürünü diğer yörelerde üretilen benzer ürünlerden ayıran özellikler; üretim alanına ait iklim, toprak ve beşeri faktör özelliklerinin ürün üzerindeki ayırt edici etkileri tüm ayrıntılarıyla yazılmalıdır. Bu amaçla daha önce ürünle ilgili yapılmış bilimsel çalışmaların eklenmesi veya böyle bir çalışma yoksa uzman kuruluşlar ile yapılacak bir çalışmayla başvurunun şekillendirilmesi gerekmektedir.
- Coğrafi işaret tescil başvurusunda bulunan, ürünün üretimi, işlenmesi veya ilgili diğer işlemleri hakkında yeterliğe sahip, yasal kuruluş biçimine bakılmaksızın herhangi bir dernek, birlik veya benzeri örgütten oluşan tarafsız bir denetim mercii oluşturmakla yükümlüdür.
- Denetim hükümlerine uygun olarak denetim biçimini ayrıntılı olarak açıklayan ve örnek denetim tutanağını da içeren bilgi ve belgelerin başvuru formunda bulunması gerekmektedir.

Tescilli Coğrafi İşaretlerden Örnek Bölümler

Avanos Çömleği (Menşe adı)

Kullanım Biçimi

Avanos Çömleği ibaresi ve menşe adı amblemi ürünün kendisi veya ambalajı üzerinde yer alır. Ürünün kendisi veya ambalajı üzerinde kullanılamadığında, Avanos Çömleği ibaresi ve menşe adı amblemi, işletmede kolayca görülecek şekilde bulundurulur.

Coğrafi Sınır

Nevşehir ili Avanos ilçesi

Ürünün Tanımı ve Ayırt Edici Özellikleri

Ülkemizde Nevşehir iline bağlı Avanos ilçesi; çömlekçilik denilince akla gelen ilk yerlerden biridir. Göreme ve Ürgüp gibi turistik yörelere yakın olmasının yanı sıra hammadde kaynaklarının o il de bulunuyor olması Avanos'ta çömlekçiliğin çok gelişmiş olmasının sebeplerindendir.

Nevşehir'de Neolitik Çağ'dan itibaren devam eden çanak çömlek yapımı, Avanos bölgesinde yaygınlık göstermektedir. Yapılan çanak çömlekler bugün olduğu gibi olasılıkla İlk Tunç Çağ'da da Avanos'un dağlarından ve Kızılırmak'ın eski yataklarından elde edilmekteydi. İlk yapılan çömleklerin sargı-dolama yöntemiyle elde biçimlendirildiği bilinmektedir. Fırınlama için de açık ateş kullanılmıştır. İlk Tunç çağının sonlarına doğru çömlekçi çarkı bulununca, çömlekler artık çarkta yapılmaya başlanmıştır. Çark yapımı çanak çömlek örneklerine Hacıbektaş ilçesinde yoğun olarak rastlanmaktadır. Avanos'un Topaklı beldesinde ise Topaklı Höyük'te yapılan kazılarda, Tunç Çağı'nda Bizans dönemine kadar sıralanan 24 yapı katında çeşitli seramik parçaları bulunmuştur. Bu bulgular Avanos'ta çömlekçiliğin geçmişinin oldukça eskilere dayandığını göstermektedir.

Avanos Çömleğini diğer seramik ürünlerden ayıran en büyük özelliği içeriğinde kullanılan ve Avanos yöresinden sağlanan kildir. Diğer yöreler ile Avanos kili mineral özellikleri kıyaslanan bir çalışmada Menemen çamurunda; illit/mika, kaolin, kuvars, feldspat, kalsit, hematit, Konya bölgesinde; illit/mika, kaolin, montmorillonit, kuvars, feldspat, hematit, Kınık çamurunda; kaolin, feldspat, kuvars, kalsit, dolomit, İznik çamurunda; illit/mika, kuvars, feldspat, kalsit, dolomit, kaolin, montmorillonit, hematit, Avanos çamurunda ise; illit/mika, kuvars, feldspat, kalsit ve dolomit, hematit, mineralleri tespit edilmiştir. Çamur içindeki hematit minerali, renklerin kırmızı olmasına neden olmaktadır. Hematit oranına bağlı olarak renkler; açık sarı, açık ve koyu kırmızı arasında değişmektedir. Bu bileşim Avanos Çömleklerinin kendine has rengini vermektedir. Avanos'ta çömlekçilikte kullanılan topraklar, Kızılırmak'ın eski yataklarından ve çevredeki tepelerden elde edilir. Bu bölgeler arasında eskiden beri kullanılan, Gedik, Burabayır, Cinderesi ve Kızılöz sayılabilir. Gedik'te kırmızı ve gök, Burabayır'da çoğunlukla kırmızı, Cinderesi'nde kırmızı ve gök, Kızılöz'de ise kırmızı renkli topraklar bulunmaktadır.

Edremit Zeytinyağı (Menşe adı)

Üretim Metodu:

1. Zeytinlerin Hasadı: Zeytinin hasadı Ekim ortalarında başlar ve Şubat sonuna kadar devam edebilir. Zeytinyağı ağaçtan meyveye hasar vermeyecek makine veya elle hasat edilerek toprakla temas etmeden toplanmış zeytinlerden elde edilmelidir. Dip zeytini olarak tabir edilen kendiliğinden yere düşmüş veya uzun süre bekleyerek bozulmaya uğramış zeytinler kullanılmamalıdır.

2. Zeytinlerin Muhafaza ve Taşıma Koşulları: Zeytinler, gıda ile temasa uygun, temiz, tercihen plastik kasalarda, hava sirkülasyonu olacak şekilde muhafaza edilmeli / depolanmalı ve taşınmalıdır. Hasadı gerçekleştirilecek zeytinlerin depolama süresi 10 saati aşmamalı, bu süre içinde zeytinlerin sıkım işlemi tamamlanmış olmalıdır.

3. Zeytinlerin Temizlenmesi ve Yıkanması: Zeytinlerde yaprak ayırma ve yıkamanın amacı; yaprak, toprak vb. yabancı maddelerin uzaklaştırılmasının sağlanmasıdır. Yaprak, dal parçaları vb. bitki kısımları, toprak, taş vb. yabancı maddeler vibrasyon işlemi, hava akımı veya elek ile ayrılır. Yıkama işlemine yapraklar ve diğer yabancı maddeler tamamen ayrılıncaya kadar devam edilir. Zeytinin yıkanmasında basınçlı suyun sirkülasyonu sayesinde toprak, taş vb. yabancı maddelerin daha iyi ayrılması sağlanır. Yıkamada kullanılacak su temiz ve içilebilir nitelikte olmalı, suyun kirliliği kontrol edilmeli ve işlem yoğunluğuna göre günlük olarak değiştirilmelidir. Sonraki işlem basamaklarında istenmeyen emülsiyonların oluşumunu engellemek amacıyla yıkama işlemini takiben meyve yüzeyindeki fazla su uzaklaştırılmalıdır.

4. Zeytinlerin Kırılması ve Ezilmesi: Kırma işlemi, meyvenin kırılarak yağ fazının ayrılacağı hamurun elde edilmesi işlemidir. Kırma işlemi üretim teknolojisine göre diskli, çekiçli veya çubuklu vb. metal kırıcılarda veya taş değirmenlerde yapılabilir. Kırma işlemi sırasında alet

ekipmandan kaynaklanabilecek metal bulaşmaları mutlaka önlenmelidir.

5. Zeytinlerin Yoğurulması (Malaksasyon): Zeytin hamurunun yoğrulması; katı-sıvı faz ayrımını kolaylaştırmak amacıyla yağ damlalarının birleştirilmesinde önemli bir fonksiyona sahiptir. Yoğurma işlemi, zeytin hamurunu uygun sıcaklığa getirebilecek ısıtma sistemi bulunan malaksörlerde yapılır. Zeytin hamurunun sıcaklığı, yağın viskozitesini azaltmak ve yağ damlalarının kolay birleşmesini sağlaması bakımından önem arz eder. Ürünün başta duyusal özelliklerinin zarar görmemesi adına yağın ekstraksiyon işlemi sırasında hamur sıcaklığının 27ºC'yi geçmemesi ve zeytin hamurunun yoğurma süresinin 45 dakikayı geçmemesi tavsiye edilir. Yoğurma işleminde su kullanılmasının gerekebileceği durumlarda, prosese uygun olarak az miktarlarda su ilavesi yapılabilir.

…

Bayburt Balı (Mahreç işareti)

Coğrafi İşaretin Türü Mahreç İşareti ise Belirtilen Coğrafi Sınırda Gerçekleşmesi Gereken Üretim, İşleme ve Diğer İşlemler

Bayburt Balı ünü itibarıyla coğrafi sınır ile özdeşleşen ve uzun yıllardır bilinen ve üretiminde emek gerektiren bir üründür. Bayburt Balının, arıların kış konaklaması dışında kalan üretimi ve paketlenmesi dâhil tüm işlemleri Bayburt ilinde gerçekleşmektedir.

Antep Lahmacunu (Mahreç işareti)

Denetleme

Denetimler Gaziantep Ticaret Borsasının koordinatörlüğünde; Gaziantep Ticaret Borsası'ndan, Gaziantep İl Tarım ve Orman Müdürlüğü'nden, Gaziantep Pideciler Simitçiler ve Yufkacılar Odası'ndan, Gaziantep Lokantacılar Kebapçılar Pastacılar Tatlıcılar ve Baklavacılar Odası'ndan ve Gaziantep Gastronomi ve Turizm Derneği'nden, oluşan en az 3 kişilik denetim mercii tarafından yapılır. Denetimler düzenli olarak yılda bir kere, ayrıca ihtiyaç duyulduğunda veya şikâyet üzerine ise her zaman yapılır. Denetime esas kriterlere aşağıda yer verilir.

- Üretimde kullanılan özellikle kıyma olmak üzere tüm bileşenlerin ve miktarlarının uygunluğu.
- Üretim metoduna uygunluk.
- Antep Lahmacununun / Gaziantep Lahmacununun şeklinin ve boyutlarının uygunluğu.
- Antep Lahmacunu / Gaziantep Lahmacunu ibaresinin, logosunun ve mahreç işareti ambleminin kullanımının uygunluğu.

Denetim mercii, kamu veya özel kuruluşlarından veya bunlarda görevli uzman gerçek veya tüzel kişilerden denetimin gerçekleştirilmesi sırasında faydalanabilir veya hizmet satın alabilir. Tescil ettiren hakların korunmasında hukuki süreçleri yürütür.

Bilimsel çalışma: Edremit Zeytinyağı (Menşe adı)

T.C.
EGE ÜNİVERSİTESİ
MÜHENDİSLİK FAKÜLTESİ
Gıda Mühendisliği Bölümü

Görüş : 55 **Tarih:15/05/2017**

İlgili makama,

EDREMİT ZEYTİNYAĞLARININ TANIMLAYICI DUYUSAL ÖZELLİKLERİNİN VE KİMYASAL ÖZELLİKLERİNİN BELİRLENMESİ

Türkiye'de coğrafi işaret başvurularında belirli bir coğrafyada yetiştirilen zeytinlerden elde edilen zeytinyağlarının karakterizasyonunda; bir başka deyişle tanımlanmasında duyusal özelliklerin ve kimyasal karakterizasyonun önemli bir yeri olduğu açıktır. Edremit Ticaret Odası **"Edremit Zeytinyağları"** coğrafi işaretli natürel sızma zeytinyağları başvurusunda ve başvurunun ekindeki kaynaklarda da belirtildiği üzere; Edremit İlçesi; Türkiye'nin zeytin yetiştiriciliği yapılan bölgeleri arasında kendine özgü bir yer tutmaktadır. Bu bölgede yetişen Edremit Yağlık (Ayvalık) çeşidi zeytinlerden elde edilen zeytinyağlarının duyusal özellikleri bu rapor çerçevesinde tanımlanmıştır. Bu bilimsel rapor; iki temel kısıma sahiptir. İlk kısımda Edremit Zeytinyağlarının tanımlayıcı duyusal özellikleri belirlenmiştir. İkinci kısımda ise; Edremit bölgesinde Edremit Yağlık çeşidi zeytinlerden üretilen Edremit Zeytinyağının kimyasal özellikleri; bir başka ifadeyle kalite ve saflık kriterleri; ülkemizde üretilen zeytinyağı örneklerine ilişkin değerlerle Temel Bileşen Analizi (Principal Component Analysis-PCA) yöntemi kullanılarak kıyaslanmıştır. Burada iki aşamalı bir teknik uygulanmıştır. Bilindiği gibi Edremit yağlık çeşidi zeytinlerden elde edilen zeytinyağları aynı zamanda Kuzey Ege coğrafyasında da zeytinyağı üretiminde kullanılmaktadır. Raporun ikinci kısmında ilk aşamada coğrafi işaret başvurusuna söz konusu olan bölge içerisinde Edremit çeşidi zeytinlerden elde edilen zeytinyağlarının; Kuzey Ege coğrafyasında yetiştirilen Edremit yağlık çeşidi zeytinyağlarından farkı kanıtlanmıştır. İkinci aşamada ise; Edremit yağlık çeşidi zeytinlerden elde edilen ve coğrafi işaret başvurusunda bulunulan bölgede üretilen Edremit Zeytinyağlarının; ülkemizin diğer bölgelerinde yetiştirilen zeytinlerden elde edilen zeytinyağlarından farkı kanıtlanmıştır.

Başvuru ekindeki kaynaklarda Avrupa Birliği'nin çeşitli coğrafi bölgelerine yönelik yapılmış ve kabul edilmiş coğrafi işaret tescilleri incelendiğinde; zeytinyağının tanımında duyusal değerlendirmenin önemli bir yer tuttuğu açıkça görülmektedir.

Ürünün yöreyle bağı ve tarihsel geçmişi:

Gaziantep Lahmacunu (Mahreç İşareti) / Antep Baklavası (Mahreç İşareti)

27.01.1992, Milliyet, Sayfa 12

Gaziantep baklavasına

GAZİANTEP, MİL-HA

DÜNYACA ünlü Gaziantep baklavası, bundan sonra küçük atölyeler yerine fabrikalarda üretilecek. İlk fabrikayı kurarak baklava fabrikatörü unvanını alan **Zeki İnal, "Amacımız hem baklavayı kötü niyetli kişilerin ellerinden kurtarmak, hem de imalatı seri şekilde yapmaktır"** dedi.

Gaziantep'in tanınmış baklavacılarından **Zeki İnal**, oğulları makine yüksek mühendisi **Bülent** ve işletme fakültesi mezunu **Levent** ile 500 milyon lira harcama yaparak 3 katlı fabrika kurduğunu belirterek, şimdilik günlük 500 kilo kapasite ile çalıştıklarını söyledi. Fabrikada oğullarıyla bir işçi gibi çalışan 64 yaşındaki **Zeki İnal**, Antep baklavasının asırlarca adına layık şekilde yaşatılması gerektiğine inandığını belirtti.

50 yıldır bu işi yaptığını sözlerine ekleyen **İnal, "Baklavacılığın fabrikasyonu başlı başına bir aşamadır. Özellikle son günlerde baklavacılık ayağa düşürüldü. Kalitesiz ve ucuz baklava piyasayı sarmış durumda. Baklava yapımında İran fıstığı, adi yağ, üçüncü sınıf un kullanılıyor. Bu da damak zevkini bozmakla kalmayıp dünyaca ünlü Antep baklavasının adını kötülüyor. Antep baklavasını kötü niyetli kişilerin ellerinden kurtarmak için yurt çapında etkin şekilde önlem alınması gerekmektedir"** dedi.

Örnek Denetim Tutanağı:

Denetleme Tarihi		
Denetlenenin İsmi:		
Denetlenenin TC Kimlik / Vergi No:		
Denetlenenin Adresi:		
Tedarik zincirinin hangi aşamasında yer aldığı	Üretim ☐ Pazarlama ☐ Dağıtım ☐ Piyasaya arz ☐	
Gerçekleştirilen denetime ilişkin bilgiler Denetlenen ürün bilgileri: (miktar, parti no. vb.)		

Kriter	**Kontrol Yöntemi**	**Sonuç**	**Alınan Tedbir**
Baston üretim aşamalarının Devrek ilçesinde tamamlanması	Belge kontrolü	Uygun	
Gövdede kullanılan ağaç çeşidi (kızılcık)	Görsel kontrol	Uygun	
Desenlerin uygunluğu	Heyet tarafından ürün kontrolü	Uygun	
Coğrafi işaret amblemi kullanımı	Görsel kontrol	Uygun değil	Amblem kullanımı ile ilgili bilgilendirme yapıldı. 1 ay sonra tekrar denetim planlandı.

Denetlenen yerin sorumlusu Ad / Soyad / TC kimlik no:	
İmza:	

Denetim merciinde bulunanlar:			
Adı Soyadı	**Kurum / Unvan**	**E-posta**	**İmza**

Geleneksel Ürün Adı

Geleneksel ürün adı başvuruları 1 Ocak 2020 tarihi itibarı ile Kurumumuzun elektronik başvuru sistemi (EPATS) üzerinden e-Devlet şifresiyle veya e-Devlet Kapısı Kimlik Doğrulama Sisteminde yer alan diğer yöntemlerle (mobil imza, e-imza, T.C. kimlik kartı, internet bankacılığı) giriş yapılarak gerçekleştirilecektir.

Tüzel kişiler adına EPATS sistemi üzerinden gerçekleştirilecek işlemler için öncelikli olarak Kurumumuzdan yetki talebinde bulunulması gereklidir. 6769 sayılı Sınai Mülkiyet Kanununun 160'ıncı maddesinin sekizinci fıkrası kapsamında, fiziki evrakla başvuru ve başvuru sonrası işlem talebi alınmayacaktır.

Başvuru kapsamında aşağıdaki bilgilerin çevrimiçi form üzerinde doldurulması gereklidir.

- Başvuru yapanın başvuru hakkına sahip olanlardan hangisine dâhil olduğuna ilişkin bilgi ve belgeler.
- Başvuru yapanın kimlik ve iletişim bilgileri.
- Geleneksel ürün adı tanımı kapsamında değerlendirilebilmesi için hangi gruba dâhil olduğuna dair bilgi ve belgeler (Geleneksel üretim, işleme yöntemi veya geleneksel bileşim kullanılması ya da geleneksel hammadde veya malzemeden üretilmiş olması).
- Ürünün hangi ürün grubuna dâhil olduğuna dair bilgi.
- Ürünün tanımı, ürünün ve gerekli hallerde hammaddesinin fiziksel, kimyasal, mikrobiyolojik ve duyusal özelliklerini açıklayan teknik bilgi ve belgeler.
- Ürün içeriğinde yer alan hammadde ve diğer bileşenlerin özellikleriyle birlikte ürün karakteristiğine işaret eden ürün hazırlama tekniklerinin de açıklandığı üretim metodunu gösteren bilgi ve belgeler.
- Geleneksel ürün adı kullanım biçimini, varsa etiketleme ve ambalajlamaya ilişkin özel usulleri açıklayan bilgi.
- Geleneksel ürün adı tanımı kapsamında en az otuz yıl süreyle kullanıldığına dair bilgi ve belgeler (Gazete, makale, araştırma yazıları vb.).
- Başvuru ücretinin ödendiğine ilişkin bilgi.
- Geleneksel ürün adına konu ibarenin Latin Alfabesi dışındaki harfleri içermesi halinde, bunların Latin Alfabesindeki karşılığı ve varsa Türkçe çevirisi.

Başvuru yapılırken aşağıdaki noktalara dikkat edilmelidir:

- Geleneksel ürün adı tescil başvurusunda bulunan, ürünün üretimi, işlenmesi veya ilgili diğer işlemleri hakkında yeterliğe sahip, yasal kuruluş biçimine bakılmaksızın herhangi bir dernek, birlik veya benzeri örgütten oluşan tarafsız bir denetim mercii oluşturmakla yükümlüdür. Denetim hükümlerine uygun olarak denetim biçimini ayrıntılı olarak açıklayan ve örnek denetim tutanağını da içeren bilgi ve belgelerin başvuru formunda bulunması gerekmektedir.

Yabancı Ülke Kaynaklı Başvurular

Yabancı ülke kaynaklı başvurular yapılırken yukardaki bilgilere ek olarak uluslararası anlaşma hükümleri saklı kalmak kaydıyla, başvuruya konu ad ve işaretin kaynak ülke veya uluslararası toplulukta korunduğuna, denetim şartlarının kaynak ülke veya uluslararası toplulukta sağlandığına ve kaynak ülke veya uluslararası topluluğun Türkiye kaynaklı başvurulara eşit koruma sağladığına dair resmi belgenin aslı veya yetkili mercilerce onaylanmış sureti ile bunların yeminli tercüman tarafından onaylanmış Türkçe çevirisi Kuruma sunulur.

Coğrafi işaret ve geleneksel ürün adı başvurularının en önemli kısımlarından biri de denetim bölümüdür. Denetimin nasıl yapılacağı ve ürünün hangi özelliklerinin kontrol edileceği ile denetim dönemleri (üretim, pazarlama, saklama, ambalajlama aşamaları gibi) ve denetleme kriterleri konusunda açıklayıcı bilgilerin başvuru formunda yer alması gerekir.

Başvuru formunun denetim kısmında telscil başvurusu yapan kişinin oluşturduğu denetim mercii tarafından ürünün üretimi, pazarlanması ve ayrıca amblemin kullanımı denetlenir. Denetim mercii, üretim süreçlerini kontrol eder. Denetim işlemi için konu ile ilgili uzman ve tarafsız kurum veya kuruluşlarla işbirliği yapılabilir. Bunun yanı sıra piyasa denetimi yetkili kurum veya kuruluşlarca merci denetiminden bağımsız olarak yapılmaktadır. 11.6.2010 tarihli ve 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanunu ile diğer kanunlarda yer alan coğrafi işaretlerin ve geleneksel ürün adlarının denetimine ilişkin hükümler saklıdır. Ayrıca 28 Kasım 2018 tarihinde TÜRKPATENT ve Ticaret Bakanlığı arasında gerçekleştirilen protokol gereği Tüketicinin Korunması ve Piyasa Gözetimi Genel Müdürlüğü İl Ticaret Müdürlükleri ile tüm coğrafi işaret ve geleneksel ürün adlarının piyasa denetiminden sorumludur.

Tescilli coğrafi işaretler ve geleneksel ürün adları sicilde belirtilen şartlara uygun olan ürünlerin üretimi veya pazarlamasında faaliyet gösterenler tarafından kullanılır. Bu kişiler, tescil ettirene, coğrafi işaret ve geleneksel ürün adına yönelik üretim ve pazarlama faaliyeti gösterdiklerine dair bildirimde bulunmakla yükümlüdür. Coğrafi işaretlerin ve geleneksel ürün adlarının kullanımının denetimi; tescilli coğrafi işaretleri ve geleneksel ürün adlarını taşıyan ürünlerin üretimi, piyasaya arzı veya dağıtımı aşamalarında veya ürün piyasada iken kullanımının tescilde belirtilen özelliklere uygunluğunun denetimine ayrıca amblem kullanımının denetimine ilişkin her türlü faaliyeti kapsar.

Denetim mercii tescil başvurusunda taahhütnameleri bulunan alanında uzman tarafsız kurum veya kuruluşlarından oluşmalıdır. Taahhütnamede 6769 sayılı Sınai Mülkiyet Kanunu hükümlerine uygun olarak başvuruda belirtilen ve Kurum tarafından yeterliliği onaylanan denetim mercii tarafından yerine getirilir. Sicilde yer alan denetim merciinde değişiklik, Kurumun onayı ile yapılabilir. Denetim mercii, görevini tam olarak yerine getirmek için yeterli personel, donanım ve diğer olanaklara sahip olarak denetimi etkin bir şekilde yapmalıdır. Denetim mercii, üretim aşamalarının yanı sıra şikâyet halinde de denetim yapabilir.

5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanunu gereğince tarım ve gıda ile ilgili coğrafi işaretlerin veya geleneksel ürün adlarının kullanımının tescilde belirtilen özelliklere uygunluğu Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından da denetlenmektedir. Coğrafi işaretin ve geleneksel ürün adının kullanımına ilişkin denetim raporları her yıl Kuruma EPATS sistemi üzerinden ibraz edilmek zorundadır. Kuruma ibraz edilen denetim işlemlerinde eksiklik görülmesi halinde, bu eksiklik tescil ettirene bildirilerek altı ay içinde eksikliğin giderilmesi istenir. Yapılan denetimin yeterince ve gereği gibi yerine getirilmemesi halinde denetim merciinde değişiklik Kurumun onayı ile yapılabilir.

Denetim işlemlerinin belirtilen biçimde yerine getirilmemesi veya eksikliklerin verilen süre içerisinde tamamlanmaması durumunda, tescilli coğrafi işaret veya geleneksel ürün adının hükümsüz sayılmasına karar verilebilir.

BAŞVURUDA VE TESCİLDE DEĞİŞİKLİK TALEPLERİ

Tescil edilen coğrafi işaretin veya geleneksel ürün adının tescile konu özelliklerinde iklim değişikliği, teknolojik gelişmeler ve üretimde yeni metotların geliştirilmesi gibi nedenlerle değişiklik olması veya tescil belgesinde yer alan bilgilerde hata bulunması halinde değişiklik talebi, menfaati bulunanlar tarafından Kuruma yapılabilir. Değişiklik talepleri 1 Ocak 2020 tarihi itibarı ile Kurumumuzun elektronik başvuru sistemi (EPATS) üzerinden yapılmalıdır. Tüzel kişiler adına EPATS sistemi üzerinden gerçekleştirilecek işlemler için öncelikli olarak Kurumumuzdan yetki talebinde bulunulması gereklidir. Değişiklik talebinde bulunanın tescil ettiren olmaması halinde Kurum, değişikliği Bültende yayımlamadan önce tescil ettirene bilgi verir ve varsa kendisine yapılan bildirimden itibaren bir ay içinde görüşlerini bildirmesini ister. Değişikliğin Bültende yayımlanması halinde tescil ettiren usulüne uygun biçimde itiraz edebilir. Kurum, değişikliğin kesinleşmesi halinde değişikliğin ilgililerce uygulanması için gerekli tedbirleri almasını tescil ettirenden ister.

Coğrafi işaret veya geleneksel ürün adı başvurusu yapanların veya tescil ettirenlerin, 6769 sayılı Sınai Mülkiyet Kanununda belirtilen şartları sağlamadığına mahkeme tarafından karar verilmesi veya bu durumun Kurum tarafından resen tespiti ya da başvuru yapan veya tescil ettiren kişiler tarafından değişiklik beyanının Kuruma bildirilmesi hâlinde bu karar, tespit ya da beyan Bültende yayımlanır.

COĞRAFİ İŞARETLER VE GELENEKSEL ÜRÜN ADLARININ HÜKÜMSÜZLÜĞÜ VE HAKKIN SONA ERMESİ

Coğrafi işaret ve geleneksel ürün adlarının tescili belirli bir süre için yapılmaz. Koruma süresi olmadığından marka korumasındaki gibi koruma süresinin yenilenmesi de yoktur. Tescil her ne kadar süre sınırlaması olmadan yapılsa da bazı durumlarda koruma sona erebilir. Sona erme, tescilin hükümsüzlüğüne mahkeme tarafından karar verilmesi ile mümkündür. Mahkeme karar verirken sınırlı nedenlere dayanabilir. Coğrafi işaret ve geleneksel ürün adı tanımına uymayan tesciller, başvuru hakkına sahip olmayanlar tarafından tescil ettirilmiş coğrafi işaretler ya da ürün adları veya başvuru şartlarına uygun olmayan tescillerin hükümsüzlüğü menfaati olanlar tarafından mahkemeden istenebilir. Ayrıca denetim işlemlerinin yeterince ya da belirtilen şekilde yapılmaması halinde de söz konusu tescilli coğrafi işaretin tescil ettireninin değiştirilmesine yönelik olarak Resmi Coğrafi İşaret ve Geleneksel Ürün Adı Bülteninde ilan yayımlanır ve gelen talepler çerçevesinde yeni tescil ettiren belirlenebilir. Talep gelmemesi durumunda tescil sicilden terkin edilir.

AVRUPA BİRLİĞİ NEZDİNDE COĞRAFİ İŞARET VE GELENEKSEL ÜRÜN ADI KORUMASI

Avrupa Birliği'nde menşe adı, mahreç işareti ve geleneksel ürün adı koruması 11 Nisan 2024 tarih ve 2024/1143 sayılı Tüzük ile sağlanmaktadır. 2024/1143 sayılı Tüzük uyarınca coğrafi işaret koruması istenilen adların öncelikle coğrafi sınırın bulunduğu ülkedeki ulusal otoritelerde tescil edilmesi gerekmektedir. Ulusal mevzuata göre tescilli coğrafi işaretlerin Avrupa Birliği nezdinde tescili için AB Komisyonu başvurulabilir.

- Başvuru, "yasal oluşumuna ve bileşimine bakılmaksızın başvuruya konu ürünü üreten üreticilerden oluşmuş bir grup" tarafından yapılır.
- Başvurular, AB'nin resmi dillerinden birinde yapılır.

- AB başvurusu için komisyon tarafından ücret talep edilmemektedir.

Coğrafi işaret başvurusu içeriğinde yer alması gereken hususlar:

1. Başvuru yapanın üretici grubu olduğunu kanıtlar nitelikte belge (ürün ile ilgili üreticilerin başvuru yapan kuruma üye olduklarına dair belge)
2. Single Document
3. Specification
4. Tescil Belgesi ve çevirisi

AB nezdinde başvuru yapmak için öncelikle TÜRKPATENT'e başvuru yapılarak ülkemizde coğrafi işaret tescilinin gerçekleştirilmesi gereklidir. Başvurular Tescil Ettiren tarafından direkt olarak veya Türk Patent ve Marka Kurumu aracılığı ile Avrupa Komisyonuna gönderilebilmektedir.

Geleneksel ürün adı başvurusu içeriğinde yer alması gereken hususlar:

1. Başvuru yapanın üretici grubu olduğuna ilişkin belge
2. Specification

Geleneksel ürün adları AB topraklarında mevcut olan geleneksel ürün adları için yapıldığı için başvuru yapılan ülkede tescil şartı bulunmamaktadır.

ÖNEMLİ BİLGİLER

- Coğrafi işaret ve geleneksel ürün adlarıyla ilgili tüm bilgilere https://www.turkpatent.gov.tr/cografi-isaret

- Coğrafi işaret ve geleneksel ürün adı işlem ücretleri bilgilerine https://www.turkpatent.gov.tr/cografi-isaret-ve-geleneksel-urun-adi-islem-ucretleri

- Tescilli ve başvuru aşamasındaki coğrafi işaretlere ve geleneksel ürün adlarına ilişkin bilgilere https://ci.turkpatent.gov.tr/veri-tabani

- AB Komisyonu nezdinde yapılacak başvurulara ilişkin genel bilgilere https://ci.turkpatent.gov.tr/sayfa/avrupa-birli%C4%9Finde-co%C4%9Frafi-i%C5%9Faret

- AB Komisyonu sicilinde kayıtlı menşe adı ve mahreç işareti bilgilerine https://ec.europa.eu/agriculture/eambrosia/geographical-indications-register/

- AB Komisyonu sicilinde kayıtlı geleneksel ürün adı bilgilerine https://ec.europa.eu/agriculture/eambrosia/geographical-indications-register/tsg

adreslerinden ulaşabilirsiniz.